

**РЕПУБЛИКА СРПСКА
ВЛАДА**

НАЦРТ

**ЗАКОН
О ДРУШТВЕНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Бања Лука, април 2021. године

**ЗАКОН
О ДРУШТВЕНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Члан 1.

Овим законом уређују се појам, циљеви и начела друштвеног предузетништва, услови и поступак за стицање статуса друштвеног предузећа, вођење регистра друштвених предузећа, задаци и начин рада Савјета за развој друштвеног предузетништва, надзор и друга питања од значаја за друштвено предузетништво у Републици Српској.

Члан 2.

Циљ овог закона је коришћење потенцијала друштвеног предузетништва ради одрживог економског и друштвеног раста и развоја Републике Српске.

Члан 3.

(1) Развој друштвеног предузетништва заснива се на сљедећим начелима:

1) укључености и транспарентности која се односи на учешће заинтересованих страна у креирању политика и стратешких праваца развоја друштвеног предузетништва, а сви подаци, резултати и оцјене ефеката подршке друштвеним предузећима су транспарентни и доступни јавности,

2) партиципативне демократије која подразумијева да у друштвеним предузећима приликом одлучивања, поред носилаца власничке структуре, учествују и запослени,

3) тржишне одрживости друштвених предузећа која послујући у складу са овим законом и другим прописима континуирано одржавају ликвидност,

4) социјалне инклузије која омогућава да лица која су у ризику од сиромаштва и друштвене искључености добију могућност и средства која су потребна за пуно учешће у економском, друштвеном и културном животу, али и достизању животног стандарда и благостања, који се сматрају прихватљивим у друштву у којем живе и на тај начин осигурава веће учешће грађана у доношењу одлука, што утиче на њихове животе и остварење основних права,

5) заштите животне средине која подразумијева да друштвена предузећа у свим пословним активностима обезбјеђују заштиту и очување животне средине,

6) уравнотежености развоја који се односи на бржи економски развој неразвијених и изразито неразвијених јединица локалне самоуправе,

7) синергично дјеловање обухвата удружено и заједничко дјеловање јавног и приватног сектора друштва ради повећања ефикасности у области друштвеног предузетништва.

(2) Граматички изрази употријебљени у овом закону за означавање мушког или женског рода подразумијевају оба пола.

Члан 4.

(1) Друштвено предузеће је правно лице (привредно друштво, фондација, удружење грађана, задруга, установа) које обавља привредну дјелатност, а од чега посебну корист остварује ужа или шира друштвена заједница.

(2) Друштвено предузеће корисницима својих производа и услуга обезбјеђује ове производе и услуге без дискриминације по било којем основу.

(3) На сва питања која нису уређена овим законом примјењују се одредбе посебних прописа који се односе на организацију и рад одређене правне форме правног лица.

Члан 5.

(1) Друштвено предузетништво је организована привредна дјелатност која се заснива на тржишним принципима, а ради испуњавања друштвених циљева, односно стварања могућности за рјешавање социјалних, здравствених, културних, економских, еколошких или других друштвених проблема појединих група грађана, уже или шире заједнице, као и спречавања настајања и отклањање посљедица друштвене искључености и јачања друштвене солидарности и кохезије.

(2) Друштвена мисија означава друштвене циљеве и резултате, коју својим пословањем остварује друштвено предузеће и која служи интересима уже или шире друштвене заједнице.

(3) Друштвени циљ је усмјерен на испуњавање друштвених и социјалних интереса уже или шире заједнице.

(4) Друштвену мисију друштвено предузеће остварује на један од сљедећих начина:

1) запошљавањем категорија лица која се теже запошљавају док им траје наведени статус, и то:

1. лица која су незапослена преко три године, лица старија од 50 година, дјеца погинулих бораца, лица са инвалидитетом, ратни војни инвалиди и демобилисани борци, цивилне жртве рата, лица која су била жртве у кривичним поступцима, припадници националних мањина, труднице и самохрани родитељи, лица са друштвено неприхватљивим понашањем, жртве злоупотребе психоактивних супстанци, жртве насиља у породици, жртве трговине људима и лица у стању социјалне потребе због сиромаштва, претрпљене елементарне непогоде, ратног страдања, избјеглиштва, миграције, репатријације, смрти једног или више чланова породице, дуготрајног лијечења, издржавања казне, отпуста из установа или других непредвидивих околности,

2. осталих лица која су у категорији лица која се теже запошљавају у складу са прописима којим се уређује област запошљавања,

2) обављањем послова у било којој дјелатности којим се остварују друштвени циљеви,

3) финансирањем пројеката правних лица којим се остварују друштвени циљеви.

Члан 6.

(1) За друштвена предузећа која послују у форми привредних друштава или пољопривредних задруга дио добити која се исплаћују власницима не може бити већи од 51% добити.

(2) За дио добити који се не исплаћује у складу са ставом 1. овог члана, привредно друштво и пољопривредна задруга дужни су да сачине план реинвестирања или план финансирања друштвене мисије.

Члан 7.

(1) Услови за стицање статуса друштвеног предузећа су:

- 1) да је регистровано као правно лице,
- 2) да има сједиште на територији Републике Српске,
- 3) да у односу на укупан број запослених у радном односу има најмање 30% лица која припадају категорији лица која се теже запошљавају из члана 5. став 4. тачка 1) овог закона, уколико друштвену мисију остварују на основу запошљавања,
- 4) да је основано с циљем остваривања друштвене мисије,
- 5) да се пословање заснива на ограничењу у расподјели остварене добити,
- 6) да запослени учествују приликом разматрања одлука за чије је доношење неопходно прибављање њиховог мишљења у складу са овим законом,
- 7) да је јасно изражена друштвена мисија.

(2) Субјекти из јавног сектора могу у друштвеном предузећу имати до 49% власничког удјела.

(3) Јавна предузећа и јавне установе не могу стећи статус друштвеног предузећа.

Члан 8.

(1) Захтјев за стицање статуса друштвеног предузећа подноси се Министарству привреде и предузетништва (у даљем тексту: Министарство).

(2) Уз захтјев из става 1. овог члана достављају се:

- 1) рјешење о регистрацији надлежног суда или другог надлежног органа,
- 2) оснивачки акт или статут,
- 3) план пословања.

(3) Оснивачки акт или статут обавезно садржи одредбе којим се потврђује испуњење услова из члана 7. став 1. т. 4) до б) овог закона, а план пословања садржи дио којим се потврђује да је јасно изражена друштвена мисија.

(4) План пословања је документ који садржи елементе пословања за будући период и обухвата основне податке о друштвеном предузећу, о тржишту (купци, добављачи и конкуренција), план продаје и маркетинг план, пројекцију трошкова и потребних улагања, очекиване финансијске резултате, план новчаних токова, процјену ризика, организацију пословања и план расподјеле добити.

(5) У случају када друштвено предузеће друштвену мисију остварује на основу запошљавања, поред докумената из става 2. овог члана достављају се и уговори о раду за све запослене, као и доказ да је најмање 30% радника из категорије лица која се теже запошљавају.

(6) Поред докумената из става 2. овог члана, доставља се и копија одобрења или сагласности надлежног органа уколико су неопходни за обављање одређене врсте дјелатности.

(7) Рок за одлучивање по захтјеву из става 1. овог члана је 30 дана од дана подношења уредног захтјева.

(8) Министарство у сврху провјере остваривања друштвене мисије на начин прописан у члану 5. став 4. т. 1) и 2) овог закона, по службеној дужности, прибавља мишљење надлежног министарства о наведеним друштвеним циљевима.

(9) Министар привреде и предузетништва (у даљем тексту: министар) доноси Правилник о садржају и облику захтјева за стицање статуса друштвеног предузећа.

Члан 9.

(1) Ако су испуњени услови прописани овим законом, министар доноси рјешење о стицању статуса друштвеног предузећа.

(2) У случају да се у поступку утврди да нису испуњени услови, министар доноси рјешење о одбијању захтјева за стицање статуса друштвеног предузећа.

(3) Рјешења из ст. 1. и 2. овог члана су коначна и против њих се може покренути управни спор код надлежног суда.

Члан 10.

(1) Министарство води Регистар друштвених предузећа (у даљем тексту: Регистар), у који се уписују друштвена предузећа.

(2) Регистар садржи документе и податке којима се доказује испуњеност услова за стицање статуса друштвеног предузећа у складу са овим законом, као и свака накнадна промјена докумената и података.

(3) Друштвено предузеће је обавезно обавијестити Министарство о свакој промјени података који су уписани у Регистар, а најкасније у року од пет дана од дана наступања промјене.

(4) Министар доноси Правилник о садржају и начину вођења Регистра.

Члан 11.

(1) Статус друштвеног предузећа престаје:

1) престанком рада друштвеног предузећа,

2) одлуком друштвеног предузећа да престане обављати дјелатности у сврху остваривања друштвене мисије.

(2) Друштвено предузеће може донијети одлуку из става 1. тачка 2) овог члана под условом да је реализовало све уговоре, односно пројекте на основу којих је остварило права на новчана и неновчана средства.

(3) У случају из става 2. овог члана друштвено предузеће подноси Министарству захтјев за престанак статуса друштвеног предузећа, у којем обавезно наводи ознаку уговора и пројеката са организацијама или институцијама код којих је остварило право на новчана или неновчана средства.

(4) Уз захтјев из става 3. овог члана друштвено предузеће доставља одлуку друштвеног предузећа о престанку обављања дјелатности у сврху остваривања друштвене мисије.

(5) Министар доноси рјешење о престанку статуса и брисању из Регистра у сљедећим случајевима:

1) након добијања доказа о наступању чињенице из става 1. тачка 1) овог члана,

2) ако су испуњени услови из ст. 2. и 3. овог члана.

(6) У случају да нису испуњени услови из ст. 2. и 3. овог члана, министар доноси рјешење о одбијању захтјева за престанак статуса друштвеног предузећа.

Члан 12.

(1) Друштвено предузеће које не послује у складу са одредбама овог закона и интерним актима у вези са остваривањем своје друштвене мисије, расподјелом добити или обавезом доношења плана пословања са израженом друштвеном мисијом Министарство позива да усклади своје пословање у року који не може бити дужи од 90 дана.

(2) За друштвено предузеће које не усклади своје пословање у року из става 1. овог члана министар доноси рјешење о престанку статуса и брисању из Регистра.

(3) Правно лице које је изгубило статус друштвеног предузећа на начин из става 2. овог члана губи све погодности које су у вези са тим статусом и дужно је да врати органима управе и јединицама локалне самоуправе буџетска новчана средства, као и другу имовину добијену на основу тог статуса, ако је њихов поврат предвиђен у уговорима, односно одлукама чије важење није истекло у моменту престанка статуса друштвеног предузећа.

(4) Рјешење из става 2. овог члана је коначно и против њега се може покренути управни спор код надлежног суда.

(5) Министарство на интернет страници објављује рјешења о престанку статуса и брисању из Регистра, а о престанку статуса обавјештава и уговорне стране са којим правно лице којем је престао статус има закључене уговоре.

Члан 13.

(1) Мишљење запослених радника се обавезно прибавља приликом одлучивања о сљедећим питањима:

- 1) расподјели нето добити друштвеног предузећа,
- 2) стицању или располагању имовином велике вриједности у складу са прописом којим се уређује рад привредних друштва,
- 3) престанку пословања као друштвено предузеће.

(2) Оснивачким актом или статутом друштвеног предузећа уређује се рок у којем је неопходно прибавити мишљење из става 1. овог члана, као и поступак његовог прибављања, а који се може остварити путем синдикалног изјашњавања, изјашњавања путем савјета радника, на пленарном састанку свих запослених радника или на неки други начин.

(3) Оснивачким актом или статутом дјелокруг учешћа запослених радника друштвеног предузећа може се проширити и на учешће у одлучивању о другим питањима из пословања друштвеног предузећа.

Члан 14.

Друштвено предузеће је обавезно да све своје финансијске и пословне извјештаје и планове, као и документе о организационој и власничкој структури, органима управљања у предузећу, донесене одлуке и друге интерне акте друштвеног предузећа учини доступним јавности путем своје интернет странице, осим докумената које друштвено предузеће означи као пословну тајну.

Члан 15.

(1) Друштвено предузеће доставља Министарству све пословне и финансијске планове и извјештаје, одлуке о расподјели добити, план реинвестирања или

финансирања из добити, одлуке и извјештаје о остваривању друштвене мисије предузећа и демократског учешћа у одлучивању, али и друге податке од значаја за праћење примјене овог закона.

(2) Друштвено предузеће у извјештају о остваривању друштвене мисије предузећа наводи уговоре и пројекте на основу којих је остварило право на новчана и неновчана средства.

(3) Друштвено предузеће дужно је да чува све уговоре, пројекте и осталу документацију на основу које је остварило право на новчана или неновчана средства, најмање пет година од дана испуњења свих обавеза у складу са овим актима.

(4) Акти из става 1. овог члана достављају се редовно, на годишњем нивоу, до краја првог квартала текуће године за прошлу годину или ванредно по захтјеву Министарства.

Члан 16.

Савјет за развој друштвеног предузетништва Републике Српске (у даљем тексту: Савјет) јесте савјетодавно тијело Владе Републике Српске (у даљем тексту: Влада), које прати стање у области друштвеног предузетништва с циљем унапређивања његовог развоја.

Члан 17.

Задаци Савјета су да:

- 1) промовише значај и начела развоја друштвеног предузетништва,
- 2) анализира пословно окружење и предлаже Влади правце развоја друштвеног предузетништва и потребне мјере, планове и програме за њихово спровођење,
- 3) разматра ефекте предузетих мјера при спровођењу начела развоја друштвеног предузетништва,
- 4) даје приједлоге и сугестије у поступку доношења прописа у области друштвеног предузетништва,
- 5) даје приједлоге и сугестије о неопходним финансијским погодностима за развој друштвеног предузетништва,
- 6) иницира и помаже у активностима између заинтересованих страна у оквиру друштвеног предузетништва,
- 7) даје приједлоге и сугестије о пројектима из области друштвеног предузетништва,
- 8) доноси пословник о свом раду,
- 9) једном годишње подноси Влади извјештај о свом раду,
- 10) разматра и друга питања од значаја за област друштвеног предузетништва.

Члан 18.

(1) Савјет се састоји од 16 чланова, које именује Влада на период од четири године.

(2) Савјет чини по један представник Министарства привреде и предузетништва, Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарства финансија, Привредне коморе Републике Српске, Развојне агенције Републике Српске, Савеза општина и градова Републике Српске, репрезентативног синдиката на нивоу Републике Српске, репрезентативног удружења

послодаваца на нивоу Републике Српске и по три представника друштвених предузећа и невладиних организација чија дјелатност је у области друштвеног предузетништва.

(3) Представници других институција, организација и стручна лица могу, по позиву, учествовати у раду Савјета, али без права гласа.

(4) Предсједника и замјеника предсједника бирају чланови Савјета.

(5) Чланови Савјета не примају накнаду за свој рад.

(6) Административне и стручно-техничке послове за потребе Савјета обавља Министарство.

(7) Представнике друштвених предузећа и невладиних организација Министарство бира на основу јавног позива за акредитовање за рад у Савјету, у којем се детаљније дефинишу услови за избор чланова.

Члан 19.

(1) Стратешки оквир за друштвено предузетништво у Републици Српској чине сви стратешки документи који препознају друштвено предузетништво као начин за унапређење положаја лица из члана 5. став 4. тачка 1) овог закона, али и као прилику за раст и развој друштвеног предузетништва, иновативности, предузетничких вјештина и уравнотеженог развоја Републике Српске.

(2) Влада доноси Стратегију развоја друштвеног предузетништва у Републици Српској.

Члан 20.

(1) Друштвено предузеће може остварити право на посебне пореске и царинске повластице и ослобађања на начин како је то прописано посебним прописима о порезу, царинама и доприносима.

(2) Друштвено предузеће може остварити право и на посебне погодности и ослобађања од других врста накнада, такси или чланарина на начин како је то прописано посебним законским или подзаконским прописима.

(3) Друштвено предузеће које запошљава лица са инвалидитетом у складу са посебним прописом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању лица са инвалидитетом може остварити право на посебне погодности и ослобађања у складу са тим прописом.

Члан 21.

(1) Друштвена предузећа су од посебног интереса за Републику Српску и јединице локалне самоуправе, које их активно подржавају мјерама економске и социјалне политике у остваривању њихове друштвене мисије.

(2) Република Српска и јединице локалне самоуправе могу активно подржавати оснивање и пословање друштвених предузећа интегришући у своје стратешке документе развојног и инклузивног карактера конкретне мјере инфраструктурне, административне, финансијске, промотивне, образовне и друге врсте подршке.

(3) Јединице локалне самоуправе могу организовати контакт тачку за друштвено предузетништво, која би била у функцији повезивања друштвених предузећа и представљања инфраструктуре за друштвено предузетништво потенцијалним инвеститорима.

(4) Контакт тачка на нивоу Републике Српске за друштвено предузетништво је Министарство.

Члан 22.

(1) За обављање послова финансијске подршке оснивања и пословања друштвених предузећа, Република Српска или јединица локалне самоуправе може основати Фонд за друштвено предузетништво у складу са прописом о систему јавних служби (у даљем тексту: Фонд).

(2) Двије или више јединица локалне самоуправе могу да оснују заједнички Фонд под условима које споразумно утврде надлежни органи јединица локалне самоуправе.

(3) Одлуком о оснивању Фонда уређују се дјелатност и послови Фонда, услови под којима послује Фонд, права и обавезе оснивача у управљању Фондом, средства којима располаже, извори средстава и услови пласмана, потенцијални корисници и друга питања од значаја за рад и пословање Фонда.

Члан 23.

(1) Управни надзор над примјеном овог закона и на основу њега донесених прописа врши Министарство.

(2) Инспекцијски надзор над примјеном овог закона врши Републичка управа за инспекцијске послове, у складу са одредбама овог закона и прописом којим се уређује поступак инспекцијског надзора.

(3) Инспекцијски надзор, који врше инспектори у оквиру своје области надзора, односи се на надзор над пословањем друштвеног предузећа, односно контролу посједовања рјешења о стицању статуса друштвеног предузећа и испуњеност услова за одржавање статуса друштвеног предузећа у складу са одредбама овог закона.

(4) О свим предузетим мјерама и актима донесеним приликом инспекцијског надзора у складу са ставом 3. овог члана инспектор обавјештава Министарство.

Члан 24.

(1) Новчаном казном од 2.000 КМ до 6.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво и пољопривредна задруга ако исплате добит већу од прописане (члан 6. став 1).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву и пољопривредној задрузи новчаном казном од 600 КМ до 1.800 КМ.

Члан 25.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај привредно друштво или пољопривредна задруга ако не сачини план реинвестирања или план финансирања друштвене мисије (члан 6. став 2).

(2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у привредном друштву и пољопривредној задрузи новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

Члан 26.

(1) Новчаном казном од 1.000 КМ до 3.000 КМ казниће се за прекршај друштвено предузеће ако:

1) не обавијести Министарство о промјени података (члан 10. став 3),

- 2) не прибави мишљења запослених радника (члан 13. став 1),
  - 3) не учини акте доступним јавности (члан 14),
  - 4) не наведе уговоре и пројекте у извјештају о остваривању друштвене мисије (члан 15. став 2),
  - 5) не чува уговоре, пројекте и осталу документацију у прописаном року (члан 15. став 3),
  - 6) не достави акте Министарству у прописаним роковима (члан 15. став 4).
- (2) За прекршај из става 1. овог члана казниће се и одговорно лице у друштвеном предузећу новчаном казном од 300 КМ до 900 КМ.

Члан 27.

Министар ће у року од шест мјесеци од ступања на снагу овог закона донијети:

- 1) Правилник о садржају и облику захтјева за стицање статуса друштвеног предузећа (члан 8. став 9),
- 2) Правилник о садржају и вођењу Регистра друштвених предузећа (члан 10. став 4).

Члан 28.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Српске“.

Број:
Датум:

ПРЕДСЈЕДНИК
НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Недељко Чубриловић

ОБРАЗЛОЖЕЊЕ
НАЦРТА ЗАКОНА О ДРУШТВЕНОМ ПРЕДУЗЕТНИШТВУ
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ

I УСТАВНИ ОСНОВ

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 8. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, политику и мјере за усмјеравање развоја, као и друге односе од интереса за Републику. Такође, према члану 70. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

II УСКЛАЂЕНОСТ СА УСТАВОМ, ПРАВНИМ СИСТЕМОМ И ПРАВИЛИМА НОРМАТИВНОПРАВНЕ ТЕХНИКЕ

Према Мишљењу Републичког секретаријата за законодавство, број: 22.03-020-4081/20 од 25. фебруара 2021. године, уставни основ за доношење овог закона садржан је у Амандману XXXII на члан 68. т. 6, 8. и 18. Устава Републике Српске, према којима Република, између осталог, уређује и обезбјеђује правни положај предузећа и других организација, основне циљеве и правце привредног развоја, политику и мјере за усмјеравање развоја, као и друге односе од интереса за Републику. Такође, према члану 70. Устава, Народна скупштина доноси законе, друге прописе и опште акте.

Разлози за доношење овог закона садржани су у потреби уређења материје друштвеног предузетништва, а које је, као један од циљева, наведено и у стратешким документима Републике Српске.

Овим законом уређују се појам, циљеви и начела друштвеног предузетништва, услови и поступак за стицање статуса друштвеног предузећа, вођење регистра друштвених предузећа, задаци и начин рада Савјета за развој друштвеног предузетништва, као и друга питања од значаја за друштвено предузетништво у Републици Српској.

Циљ овог закона је коришћење потенцијала друштвеног предузетништва ради одрживог економског и друштвеног раста и развоја Републике.

Друштвено предузетништво је организована привредна дјелатност која се заснива на тржишним принципима, а којим се стварају могућности за рјешавање социјалних, здравствених, културних, економских, еколошких или других друштвених проблема појединих група грађана, уже или шире заједнице, као и спречавања настајања и отклањање последица друштвене искључености и јачања друштвене солидарности.

Друштвено предузеће је правно лице организовано у форми привредног друштва, фондације, удружења грађана, задруге и установе, које обавља привредну дјелатност ради остваривања друштвених и социјалних интереса уже или шире заједнице. Друштвено предузеће своју мисију остварује на један од сљедећих начина: запошљавањем категорија лица која се теже запошљавају, обављањем послова у било којој дјелатности којим се остварују друштвени циљеви и финансирањем пројеката правних лица којим се остварују друштвени циљеви.

Статус друштвеног предузећа стиче се на основу захтјева за стицање овог статуса, који се подноси Министарству привреде и предузетништва. У случају да се у

спроведеном поступку утврди да подносилац захтјева испуњава услове прописане овим законом, министар доноси рјешење о стицању статуса друштвеног предузећа.

Овај секретаријат упутио је одређене сугестије које су се односиле на систематику овог закона, као и на побољшање предложеног текста, које је обрађивач прихватио и у уградио у текст Закона. Такође, констатује се да је овај нацрт усклађен са Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 24/14).

Будући да је Републички секретаријат за законодавство утврдио да је овај нацрт усклађен са Уставом, правним системом Републике и Правилима за израду закона и других прописа Републике Српске, мишљења смо да се Нацрт закона о друштвеном предузетништву Републике Српске може упутити даље на разматрање.

III УСКЛАЂЕНОСТ С ПРАВНИМ ПОРЕТКОМ ЕВРОПСКЕ УНИЈЕ

Према Мишљењу Министарства за европске интеграције и међународну сарадњу број: 17.03-020-702/21 од 1. марта 2021. године, а након увида у прописе Европске уније (ЕУ) и анализе Нацрта закона о друштвеном предузетништву Републике Српске, нису установљени извори права релевантни за предмет уређивања достављеног нацрта. Због тога у Изјави о усклађености стоји оцјена „Непримјенљиво“.

У дијелу осталих извора права ЕУ, обрађивач је консултовао Мишљење Европског привредног и социјалног одбора (ЕПСО) о друштвеном предузетништву и друштвеним предузетницима из 2012. године¹.

Према ЕПСО, друштвени предузетници представљају битан фактор и потребно је да они буду укључени у креирање јавних политика и програма намијењених развоју предузетништва. У том смислу, обрађивач је као прво начело у развоју друштвеног предузетништва предвидио „укљученост и транспарентност која се односи на учешће заинтересованих страна у креирању политика и стратешких праваца развоја друштвеног предузетништва, а сви подаци, резултати и оцјене ефеката подршке друштвеним предузећима су транспарентни и доступни јавности“.

IV РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Имајући у виду да је повећање запослености становништва основни услов за подизање животног стандарда, смањење сиромаштва и социјалне искључености, овај закон бави се друштвеним предузетништвом и друштвеним предузећима тежећи да се ова област правно уреди у Републици Српској.

Модерни концепт друштвеног предузетништва директно је у вези са развојним документима Европске уније, посебно са ЕУ Стратегијом за раст и развој 2020, али и са стратешким документима Републике Српске.

Република Српска се у стратешким документима определијелила за развој предузетништва тако да је друштвено предузетништво један од зацртаних циљева и у Омладинској политици Републике Српске од 2016. до 2020. године, Стратегији запошљавања Републике Српске 2016–2020. године, Стратегији развоја малих и средњих предузећа Републике Српске за период 2016–2020. година, Акционом плану за унапређење положаја жена на селу Републике Српске и Стратегији унапређења друштвеног положаја лица са инвалидитетом у Републици Српској 2017–2026.

У Студији о еко-систему за развој друштвених предузећа у Хрватској и земљама Западног Балкана, коју је подржала Европска банка за обнову и развој (ЕБРД) и Фонд

---

¹ Opinion of the EESC on social entrepreneurship and social enterprise, 2012.

за пословно-техничку сарадњу Тајвана и EBRD-a, већина препорука иде у правцу активнијег ангажмана влада ових земаља у подршци развоју друштвеног предузетништва, иницирању формирања институционалних тијела за координацију активности у овој области и изградњи адекватног правног оквира за регулисање пословања друштвених предузећа. Зато је циљ овог закона стварање подстицајног окружења за настанак, раст и развој друштвеног предузетништва.

Европска комисија је друштвено предузеће дефинисала као субјекат у економији чији је главни циљ да оствари друштвени утицај, прије него да доноси профит својим власницима или акционарима. Предузеће послује тако што производи добра и пружа услуге на тржишним принципима и користи своју добит првенствено за постизање друштвених циљева. За разлику од традиционалног предузетништва, чији је примарни циљ остваривање и увећавање профита, у фокусу друштвеног предузетништва је задовољавање друштвених потреба. Стога, друштвено предузетништво представља значајну покретачку снагу за цјелокупни развој.

У пракси друштвеног предузетништва на просторима Балкана присутна је дилема како енглески појам „social entrepreneurship“ употријебити на локалним језицима. Наиме, уколико се користи појам „друштвено предузетништво“, што би било исправно, онда се јавља проблем да би облик организовања друштвеног предузетништва требао да буде „друштвено предузеће“, који, с обзиром на прошлост, асоцира на некадашња друштвена предузећа, односно невласнички облик својине. С друге стране, израз „социјални“ у правилу веже се за стање појединца или групе који су у угроженом положају, тако да би се дефинисање појма „социјално предузетништво“ могло схватити искључиво као облик предузетништва који се односи само на угрожене групе и њихове проблеме, док би димензија предузетништва која се односи на рјешавање других друштвених проблема могла остати изван фокуса интересовања. У Републици Хрватској је прихваћен појам друштвено предузетништво, док се у Републици Србији користи појам социјално предузетништво. Министарство привреде и предузетништва и Влада Републике Српске су се определијели за друштвено предузетништво јер се тим појмом много боље изражава циљ који се жели постићи, а то је утицај или резултат од користи за друштво. Осим тога, коришћењем појма „друштвено“ омогућава се да се друштвена предузећа оснивају и у областима које се не односе само на социјалну заштиту и запошљавање, већ и остварење опште друштвене користи и у другим областима.

Друштвено предузетништво до сада није регулисано у посебном правном акту, односно закону, али се не може рећи да друштвено предузетништво није заступљено у Републици Српској. Наиме, велики број елемената који чине суштину друштвеног предузетништва налази се у примјени и дјелимично је регулисано законским прописима из различитих области: Закон о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида („Службени гласник Републике Српске“, бр. 37/12 и 82/15), Закон о удружењима и фондацијама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 52/01 и 42/05), Закон о социјалној заштити („Службени гласник Републике Српске“, бр. 37/12, 90/16, 94/19 и 42/20), Закон о пољопривредним задругама („Службени гласник Републике Српске“, бр. 73/08, 106/09 и 78/11) и Закон о развоју малих и средњих предузећа („Службени гласник Републике Српске“, бр. 50/13 и 84/19).

Сваки од наведених закона на одређени начин бави се овом проблематиком, али се доношењем Закона о друштвеном предузетништву Републике Српске жели убрзати развој ове области.

Иако постоје различита тумачења друштвеног предузетништва од државе до државе ипак постоје заједничке карактеристике друштвеног предузетништва. За

разлику од традиционалног предузетништва, гдје је примарни циљ остваривање и максимизација профита, у фокусу друштвеног предузетништва је задовољење друштвених потреба. Зато друштвено предузетништво представља значајну покретачку снагу друштвеног и економског развоја. На основу спроведених анализа утврђено је да не постоји само један облик друштвеног предузећа. Многа од њих функционишу као друштвене задруге, нека су регистрована као приватна друштва ограничене одговорности или акционарска друштва, а многа друштвена предузећа послују у облику непрофитних организација разних типова. Без обзира на разлике у облику организовања, заједничке карактеристике друштвеног предузетништва су:

- доприноси рјешавању друштвених проблема или повећању друштвене користи и доприноса заједници, а не рјешавању искључиво индивидуалног или групног проблема или увећању имовине (профита),
- ријеч је о предузетничкој активности која је самоодржива и која ствара нову вриједност на тржишту роба и услуга,
- остварени профит користи се првенствено за остваривање друштвених циљева и реинвестира се у пословање или директно распоређује за друштвену корист,
- управљање пословањем је у складу са најбољим пословним праксама, док је одлучивање о битним питањима пословања засновано на партиципативној демократији,
- постоји одређени систем надзора, тј. контроле (унутрашњи или вањски) којим се контролише испуњавање друштвене мисије.

Ова предузећа, традиционално, имају проблеме у приступу изворима финансирања, и то најчешће због: општег неразумијевања мисије друштвених предузећа (представљају високи ниво ризика за уобичајена улагања банака), непрофитне усмјерености (профит није примарни циљ инвестиција), непознавања функционисања и високог степена ризика код нових друштвених предузећа. Иначе, најчешћи извори финансирања друштвених предузећа су: донаторство појединих чланова, односно оснивача, поклони, помоћ државе, јавни извори финансирања и самофинансирање. У размишљању о финансирању друштвене економије потребно је разликовати финансирање система друштвене економије од финансирања друштвених предузећа.

Финансирање система друштвене економије значи, прије свега, обезбјеђивање свих предуслова који ће на одређеном подручју омогућити успостављање одговарајућег друштвеног модела. За ове намјене на располагању су европски структурни фондови, за све чланице ЕУ и претприступни фондови намијењени будућим и потенцијалним чланицама Европске уније.

Посматрано по областима дјеловања, у Европској унији се друштвена предузећа разврставају у три групе:

- друштвена предузећа која пружају социјалне услуге угроженим категоријама становништва или услуге од јавног интереса,
- друштвена предузећа која се баве радном интеграцијом припадника тешко запошљивих и маргинализованих друштвених група,
- друштвена предузећа која раде у областима нетипичним за друштвену економију, али остварену добит већински усмјеравају на рјешавање проблема од ширег друштвеног интереса.

Имајући у виду користи и предности друштвене економије, више не постоји дилема да ли је друштвена економија могућа и да ли је треба развијати, већ је основно питање како је развијати и на који начин стимулисати. Нарочито ако узмемо у обзир специфичност циљева и принципа на којима она почива. Наиме, друштвена економија почива на традиционалним моралним вриједностима као што су: повјерење,

солидарност, пожртвованост, правичност, искреност, отвореност, одговорност, демократичност. То значи да је битан друштвени систем вриједности, који се ствара у дужем временском периоду, затим историја, култура, традиција. Ови елементи су много значајнији од расположивости средстава и других подстицајних механизма. Због тога постоје разлике у раширености и степену развијености друштвене економије, те различити организациони облици и модели развоја друштвене економије. То је и разлог да се успјешни модели и примјери друштвене економије из једне земље у другу не могу копирати и једноставно преносити. При одлучивању о развоју друштвене економије нарочито важно је познавати искуство других земаља, посебно оних у којима је друштвена економија развијена, као и прилике у сопственој средини. Најважнији квалитет и, истовремено, најважнији услов за развој друштвене економије је развијен друштвени капитал (знање и међусобна повезаност). Висок ниво друштвеног капитала омогућава друштвеном предузетништву висок степен креативности и отворености за обликовање нових производа и услуга. Тако је могуће успјешно задовољити оне потребе појединаца и заједнице које не може обезбиједити ни јавни сектор ни профитно усмјерен приватни сектор.

Друштвено предузетништво може да буде један од кључних фактора унапређења опште социјалне и економске политике у Републици Српској. У друштвеним предузећима може да се запосли велики број социјално и економски искључених, чиме се пружа значајна подршка привреди, а смањује терет социјалних давања. Због изузетно великих друштвених потреба, неопходно је подстицати оснивање и рад друштвених предузећа која своје пословање заснивају на тржишним принципима, а која профит преусмјеравају у друштвену сврху. Због тога потребно је уредити ову област, тако да су јасно одређене улоге и надлежности друштвених предузећа, законодавца, републичке и локалне власти, координационих тијела, контролних тијела и других.

За ефикасан трећи сектор, који укључује и друштвену економију, неопходна су стабилна партнерства са јавним и приватним (профитним) сектором. Удружења грађана у значајној мјери имају изграђене људске и материјалне капацитете, знања и искуства која могу допринијети развоју друштвеног предузетништва. Међутим, недостаје знатно већа спремност да се оријентишу ка остваривању прихода кроз пружање услуга и предузетничке активности. Из тог разлога неопходна је подршка јавног сектора за јачање предузетничких капацитета, чиме би се оживјело друштвено предузетништво. Развој друштвеног предузетништва условљен је разумијевањем значаја трећег сектора за економију и друштвени утицај и резултат.

Сумирајући све наведено треба имати у виду:

- да је друштвено предузетништво препознато као један од основних социоекономских инструмената којим се успјешно рјешавају економски и социјални проблеми друштва, врши социјална и друштвена инклузија угроженог становништва, а тиме и побољшава друштвена кохезија,

- да друштвено предузетништво и друштвена предузећа чине водећу друштвену снагу на пољу стварања нове вриједности и развоја економских активности у друштвеном сектору, на подручју друштвених иновација, екологије и одрживог развоја,

- да су готово све европске државе своје економске и социјалне политике усмјериле ка развоју друштвеног предузетништва као једног од главних генератора новог запошљавања,

- да се друштвено предузетништво до сада развијало под утицајем тренутних потреба и средстава која су била на располагању од међународних донатора, те да је и

у таквим условима цивилни сектор израстао у значајну снагу која може бити ослонац за даљи развој друштвеног предузетништва,

– да је подстицање друштвеног предузетништва и креирање правног оквира за његов несметан развој један од кључних елемената за даље јачање предузетничког амбијента у Републици Српској.

Текст Закона о друштвеном предузетништву Републике Српске израз је одређености Владе Републике Српске, али и свих заинтересованих актера, да се унаприједи правно окружење којим се подстиче и развија ова важна грана економије будућности.

V ОБРАЗЛОЖЕЊЕ ПРЕДЛОЖЕНИХ РЈЕШЕЊА

Чланом 1. одређују се предмет и област која се уређује овим законом.

Чланом 2. дефинише се циљ овог закона.

Чланом 3. утврђена су начела на којим се заснива развој друштвеног предузетништва и одређује се да употреба граматичких израза за означавање мушког или женског рода подразумијева оба пола.

Члан 4. дефинише друштвено предузеће, регулише да друштвена предузећа корисницима, без дискриминације по било ком основу, обезбјеђују своје производе и услуге и утврђује да се на сва питања која нису регулисана овим законом примјењују се посебни прописи.

Чланом 5. дефинишу се појмови друштвеног предузетништва, друштвене мисије и циља, прописује се да се друштвена мисија остварује на један од три начина: запошљавањем лица која спадају у категорије теже запошљивих категорија, и то искључиво док им траје наведени статус, с обзиром на то да постоје категорије које су промјенљиве, обављањем послова којим се остварују друштвени циљеви и финансирањем пројеката правних лица којим се остварују друштвени циљеви. Према томе, да би одређено правно лице стекло статус друштвеног предузећа, неопходно је да друштвену мисију остварује на један од наведених начина.

Чланом 6. прописује се да за друштвена предузећа која послују у форми привредних друштава или пољопривредних задруга дио добити који се исплаћује власницима не може бити већи од 51% добити. Такође, прописана је обавеза за привредно друштво, односно пољопривредну задругу, да изради план реинвестирања или план финансирања друштвене мисије за дио добити који се не исплаћује власницима.

Чланом 7. прописани су услови за стицање статуса друштвеног предузећа. Да би се стекао статус друштвеног предузећа неопходно је да је лице регистровано као правно лице, да има сједиште на територији Републике Српске, да у односу на укупан број запослених у радном односу има најмање 30% лица која припадају категорији лица која се теже запошљавају, уколико друштвену мисију остварују на основу запошљавања, да је основано искључиво с циљем остваривања друштвене мисије, да је наведено ограничење у расподјели остварене нето добити, да је утврђено партиципативно учешће запослених приликом доношења одлука за чије је доношење обавезно прибављање њиховог мишљења и да је изражена друштвена мисија. Прописано је и да субјекти из јавног сектора могу у друштвеном предузећу имати до 49% власничког удјела, као и да јавна предузећа и јавне установе не могу стећи статус друштвеног предузећа.

Чланом 8. прописано је да се захтјев за стицање статуса друштвеног предузећа подноси Министарству привреде и предузетништва и дефинисани су документи који се достављају уз захтјев, као и рок у којем се неопходно одлучити по захтјеву. Дефинисан

је и појам плана пословања, као и шта сваки план пословања, оснивачки акт и статут обавезно садрже. Такође, прописано је и да министар привреде и предузетништва доноси Правилник о садржају и облику захтјева за стицање статуса друштвеног предузећа, у којем ће се детаљније прецизирати садржај захтјева. Прописује се и обавеза Министарства привреде и предузетништва да, по службеној дужности, прибави мишљење надлежног Министарства у погледу остваривања друштвене мисије за одређено правно лице.

Чланом 9. дефинише се поступање по захтјеву за стицање статуса друштвеног предузећа, и то на начин да, уколико су испуњени постављени услови, Министарство доноси рјешење о стицању статуса друштвеног предузећа. Уколико правно лице не испуњава услове који су прописани у овом закону, Министарство доноси рјешење о одбијању захтјева.

Чланом 10. прописује се да Министарство води Регистар друштвених предузећа, садржај Регистра и обавеза за друштвено предузеће да обавијести Министарство о свакој промјени података који су уписани у Регистар. Такође, прописано је и да министар привреде и предузетништва доноси Правилник о садржају и начину вођења Регистра друштвених предузећа, у којем ће се детаљније прецизирати садржај Регистра и начин на који ће Министарство водити Регистар.

Чланом 11. дефинише се да друштвено предузеће може престати са пословањем престанком рада и одлуком друштвеног предузећа да престане обављати дјелатности у сврху остваривања друштвене мисије. Када се доноси одлука да се више не обавља дјелатност у сврху остваривања друштвене мисије, предузеће да би престало са пословањем на овај начин мора испунити постављен услов да су реализовани сви уговори, односно пројекти на основу којих су остварена права на новчана и неновчана средства. Ако је испуњен постављени услов, подноси се Министарству захтјев за престанак статуса друштвеног предузећа, уз навођење уговора и пројеката на основу којих је предузеће остварило право на новчана или неновчана средства и достављање одлуке о престанку обављања дјелатности у сврху остваривања друштвене мисије. Такође, дефинисано је да у случајевима када су испуњени услови Министарство доноси рјешење о престанку статуса друштвеног предузећа и брисању из Регистра, односно рјешење о одбијању захтјева уколико постављени услови нису испуњени.

Чланом 12. одређено је да ће Министарство привреде и предузетништва позвати друштвена предузећа да ускладе своје пословање у року од 90 дана уколико друштвено предузеће не послује у складу са овим законом и својим актима у погледу остваривања друштвене мисије, расподјеле добити и обавезе доношења плана пословања. Министарство доноси рјешење о престанку статуса и брисању из Регистра за друштвено предузеће које по позиву не усклади своје пословање, а друштвено предузеће губи све погодности које су везане за тај статус и има обавезу да врати сва буџетска средства и јавну имовину коју је добило на основу тог статуса ако је њихов поврат предвиђен у уговорима, односно одлукама чије важење није истекло у моменту престанка статуса друштвеног предузећа. Такође, одређено је да Министарство на својој интернет страници објављује рјешења о престанку статуса и брисању из Регистра, а о наведеној чињеници обавјештава и све уговорне стране са којима правно лице којем је престао статус има закључене уговоре, како би се омогућила транспарентност и тачност података.

Чланом 13. утврђује се прибављање мишљења запослених радника приликом одлучивања о расподјели нето добити друштвеног предузећа, стицању или располагању имовином велике вриједности и престанку пословања у форми друштвеног предузећа. Сврха прибављеног мишљења је да се види размишљање запослених радника о одређеном питању и није неопходно да буде позитивно.

Утврђено је и да се оснивачким актом или статутом одређује рок и начин прибављања наведеног мишљења, као и могућност проширивања учешћа запослених радника и код одлучивања о другим питањима из дјелокруга пословања друштвеног предузећа.

Чланом 14. утврђује се обавеза друштвеног предузећа да све своје битне документе који се односе на његово пословање учини доступним јавности, осим оних који су означени као јавна тајна.

Чланом 15. утврђује се обавеза друштвеног предузећа да, редовно или ванредно по захтјеву, Министарству достављају све материјале од значаја за праћење примјене овог закона. Нарочито се истиче обавеза друштвеног предузећа да у извјештају о остваривању друштвене мисије наведе уговоре и пројекте на основу којих је остварено право на новчана и неновчана средства, као и да се уговори, пројекти и остала документација на основу које је предузеће остварило право на новчана или неновчана средства чувају најмање пет година после њиховог истека.

Чл. 16. до 18. уређују се задаци, састав и организација Савјета за друштвено предузетништво Републике Српске. Савјет је савјетодавно тијело Владе Републике Српске, чији чланови својим радом, знањем и искуством доприносе развоју друштвеног предузетништва. Битно је напоменути да чланови Савјета не примају накнаду за свој рад.

Чланом 19. одређује се стратешки оквир за друштвено предузетништво у Републици Српској и утврђује се да Стратегију развоја друштвеног предузетништва у Републици Српској доноси Влада Републике Српске.

Чланом 20. дефинише се да друштвено предузеће може да остварује пореске и царинске повластице и ослобађања у складу са прописима о порезу, царинама и доприносима, као и ослобађања од плаћања различитих накнада, такси или чланарина у складу са посебним прописима. Дефинише се и да друштвена предузећа која остварују друштвену мисију запошљавањем лица са инвалидитетом могу остваривати посебне погодности и ослобађања у складу са Законом о професионалној рехабилитацији, оспособљавању и запошљавању инвалида. Наведено је предвиђено и очекује се да се другим прописима омогући.

Чланом 21. прописује се да су друштвена предузећа од посебног интереса за Републику Српску и јединице локалне самоуправе које их могу подржавати са различитим мјерама. Такође, прописано је да јединице локалне самоуправе могу организовати контакт тачку за друштвено предузетништво, чији би основни циљ био повезивање друштвених предузећа и представљање потенцијалним инвеститорима. На нивоу Републике Српске контакт тачка је Министарство привреде и предузетништва.

Чланом 22. прописује се да за пружање финансијске подршке друштвеним предузећима Република Српска и јединице локалне самоуправе могу основати Фонд за друштвено предузетништво. Одлуком о оснивању Фонда ближе ће се уредити дјелатност, функционисање и послови Фонда, средства, извор средстава и услови под којим се користе, лица која могу бити корисници Фонда, као и друга питања која су од значаја за рад и пословање Фонда.

Чланом 23. прописује се да управни надзор над примјеном овог закона и на основу њега донесених прописа врши Министарство привреде и предузетништва, док инспекцијски надзор над примјеном врши Републичка управа за инспекцијске послове. Прописује се и обавеза за инспекторе да обавјештавају Министарство привреде и предузетништва о предузетим мјерама приликом ове врсте инспекцијског надзора.

Чл. 24. до 26. прописане су радње које се квалификују као прекршаји и за њих су предвиђене новчане санкције у складу са Законом о прекршајима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 63/14, 110/16 и 100/17).

Чланом 27. дефинише се рок у којем ће се донијети подзаконски акти који су неопходни за спровођење овог закона.

Чланом 28. прописано је ступање на снагу Закона о друштвеном предузетништву Републике Српске и његово објављивање.

VI ПРОЦЈЕНА УТИЦАЈА ЗАКОНА, ДРУГИХ ПРОПИСА И ОПШТИХ АКТА НА УВОЂЕЊЕ НОВИХ, ИЗМЈЕНУ ИЛИ УКИДАЊЕ ПОСТОЈЕЋИХ ФОРМАЛНОСТИ КОЈЕ ОПТЕРЕЂУЈУ ПРИВРЕДНО ПОСЛОВАЊЕ

Министарство привреде и предузетништва, као обрађивач овог закона и орган надлежан за давање мишљења о процесу процјене утицаја прописа (ПУП) у поступку израде закона, констатује сљедеће:

У обрасцу о спровођењу скраћеног ПУП-а у припреми и изради Нацрта закона о друштвеном предузетништву Републике Српске анализирано је постојеће стање, утврђен је проблем и циљеви који се желе постићи доношењем закона и исти су саставни дио „Разлога за доношење закона“.

Процијењен је утицај овог нацрта на пословно окружење, јавне буџете и животну средину, као и социјални утицаји.

Када је у питању утицај на пословно окружење, утврђено је да су готово све европске државе своје економске и социјалне политике усмјериле ка развоју друштвеног предузетништва као једног од главних генератора новог запошљавања, те се очекује да и у Републици Српској друштвена предузећа могу да запошљавају велики број социјално и економско искључених лица, чиме се пружа значајна подршка привреди, а смањује терет социјалних давања. Ријеч је о предузетничкој активности која је самоодржива и која ствара нову вриједност на тржишту роба и услуга, а остварени профит користи се првенствено за остваривање друштвених циљева и реинвестира се у пословање или директно распоређује за друштвену корист.

У вези са утицајем на јавне буџете, најчешћи извори финансирања друштвених предузећа су: донаторство појединих чланова, односно оснивача, поклони, помоћ државе, јавни извори финансирања и самофинансирање. Република Српска и јединице локалне самоуправе могу активно подржавати оснивање и пословање друштвених предузећа интегрисући у своје стратешке документе развојног и инклузивног карактера конкретне мјере инфраструктурне, административне, финансијске, промотивне, образовне и друге врсте подршке. Дугорочно посматрано, овај нацрт имаће позитиван утицај на јавне буџете јер ће се кроз успостављање друштвених предузећа смањити социјална давања која се из јавних буџета издвајају за угрожене категорије становништва, тешко запошљиве и маргинализоване друштвене групе.

У погледу социјалних утицаја, друштвено предузетништво препознато је као један од основних социоекономских инструмената којим се успјешно рјешавају економски и социјални проблеми друштва, врши социјална и друштвена инклузија угроженог становништва, а тиме и побољшава друштвена кохезија. Друштвеним предузетништвом се баве различити пословни субјекти којима профит није једини циљ, већ је у питању један шири друштвени ангажман који укључује разне облике друштвене подршке (нпр. улагање профита друштвених предузећа у стипендирање ученика и студената, изградња и санација игралишта, објеката за спортске и културне активности, организовање акција уређења водотокова, зелених површина и збрињавање отпада с циљем очувања животне средине и здравља људи и слично). Друштвено предузетништво може да буде један од кључних фактора унапређења опште социјалне и економске политике у Републици Српској, јер се оно бави препознавањем и рјешавањем друштвених изазова као што су искљученост,

сиромаштво и незапосленост, уз примјену иновативних метода и стратегија базираних на тржишним принципима пословања.

Нацрт неће имати директног утицаја на животну средину.

Надзор над спровођењем одредаба овог нацрта закона врши Министарство привреде и предузетништва Републике Српске.

Нацртом овог закона уводи се нова формалност која се огледа у обавези правних лица, која желе стећи статус друштвеног предузећа, да поднесу захтјев Министарству привреде и предузетништва, које као надлежни орган, својим рјешењем, одлучује о стицању статуса друштвеног предузећа или одбијању захтјева за стицање статуса друштвеног предузећа. Сврха увођења ове формалности је стицање статуса друштвеног предузећа и свих предности које овај статус доноси.

Министарство привреде и предузетништва је, приликом примјене скраћеног процеса процјене утицаја прописа, поступило у складу са методологијом прописаном у т. VI и VIII Одлуке о спровођењу процеса процјене утицаја прописа у поступку израде прописа.

VII УЧЕШЋЕ ЈАВНОСТИ И КОНСУЛТАЦИЈЕ У ИЗРАДИ ЗАКОНА

У складу са Смјерницама за поступање републичких органа управе о учешћу јавности и консултацијама у изради закона („Службени гласник Републике Српске“, бр. 123/08 и 73/12), Министарство привреде и предузетништва је текст Нацрта закона о друштвеном предузетништву Републике Српске објавило на интернет страници Министарства, те је тако био доступан свим заинтересованим органима, организацијама и појединцима.

У изради овог документа учествовали су представници Министарства здравља и социјалне заштите, Министарства рада и борачко-инвалидске заштите, Министарства финансија, Развојне агенције Републике Српске, Привредне коморе Републике Српске, Уније удружења послодаваца Републике Српске, Гендер центра Републике Српске, удружења грађана и других заинтересованих лица.

Подршку изради закона дао је пројекат „Допринос организације цивилног друштва развоју друштвеног предузетништва“ који финансира Европска унија а имплементирају Фондација Лара Бијељина и Фондација локалне самоуправе Сарајево. Преднацрт закона је презентован јавно у Бањој Луци и Источном Сарајеву.

Поред тога, у изради овог закона прибављена су мишљења ресорних министарстава, организација и невладиног сектора.

VIII ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА И ЕКОНОМСКА ОПРАВДАНОСТ ДОНОШЕЊА ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства из буџета Републике Српске.

Економска оправданост друштвеног предузетништва може да утиче на унапређење опште социјалне и економске политике у Републици Српској. У друштвеним предузећима може да се запосли велики број социјално и економски искључених, чиме се пружа значајна подршка привреди, а смањује терет социјалних давања.

Друштвено предузетништво је препознато као један од кључних инструмената за успјешно рјешавање економских и социјалних проблема друштва и социјалне инклузије угроженог становништва. Готово све европске државе своје економске и

социјалне политике усмјериле су ка развоју друштвеног предузетништва као једног од главних генератора новог запошљавања.

Будући да стандардне економске и социјалне политике које се воде у домену запошљавања, социјалне инклузије и развоја не могу дати оне резултате и ефекте који су становништву у економском и друштвеном контексту потребни, потребно је креирати нови друштвени и предузетнички амбијент и нове, иновативне економске и социјалне политике које могу дати бољи резултат у развоју предузетништва и стварању нове вриједности.

С тим у вези, подстицање друштвеног предузетништва и креирање правног оквира за његов несметан развој један је од кључних елемената за креирање тог новог и повољнијег амбијента.